

1

Samanburður á framkvæmd starfsendurhæfingarúrræða í Þrándheimi og í Reykjavík

Hefur formlegt samstarf áhrif á framkvæmd starfsendurhæfingarúrræða ?

21.10.2012

Erla Björg Sigurðardóttir, PhD nemi NTNU

2

Erla Björg Sigurðardóttir, PhD nemi NTNU 21.10.2012

Doktorsverkefni

- Niðurstöður rannsóknarinnar eru hluti af doktors verkefni mínu.
- Haustið 2009 hóf ég PhD nám í félagsráðgjöf við NTNU:
The Norwegian University of Science and Technology
Faculty of Social Science and Technology Management
Department of Social Work and Health Science

3

Erla Björg Sigurðardóttir, PhD nemi NTNU 21.10.2012

Rannsóknin

Fjallar um áhrif löggjafar á framkvæmd starfsendurhæfingar í Noregi og á Íslandi og gagnasöfnun er í tveimur hlutum:

Hluti I - Samanburður á löggjöf um starfsendurhæfingu í Noregi og á Íslandi.

Hluti II – Samanburður á skipulagi, framkvæmd og þátttöku í sex starfsendurhæfingarúrræðum, þrem á vegum Stavne í Þrándheimi og þrem á vegum Velferðarsviðs Reykjavíkurborgar.

4

Erla Björg Sigurðardóttir, PhD nemi NTNU 21.10.2012

Úrræði sem voru borin saman

- Stavne - fyrirtæki í eigu Þrándheimaborgar
- APS - arbeidpraksis i skjernet virksomhet
 - AB - arbeid med bistand
 - VTA – varig tilrettelagt arbeid

Velferðarsvið Reykjavíkurborgar

- Kvennasmíðja
- Karlasmíðja
- Grettistak

5

Erla Björg Sigurðardóttir, PhD nemi NTNU 21.10.2012

Markmið gagnasöfnunar í hluta II

Markmið er að kanna hver er munurinn á skipulagi og framkvæmd sex starfsendurhæfingarúrræða og áhrif þess á þátttöku í úrræðunum tímabilið 2007-2010.

6

Erla Björg Sigurðardóttir, PhD nemi NTNU 21.10.2012

Rannsóknarspurningar

- Hver er munurinn á skipulagi og framkvæmd úrræða annars vegar á vegum Stavne og hins vegar á vegum Velferðarsviðs ?
- Hversu margir þátttakendur luku endurhæfingunni ?
- Hvert fóru þeir þátttakendur sem luku endurhæfingunni að henni lokinni ?

7

Erla Björg Sigurðardóttir, PhD nemi NTNU 21.10.2012

Aðferð

- Skoðun fyrirbyggjandi skráðra gagna varðandi skipulag og framkvæmd hinna sex úrræða og þátttöku þátttakenda þeirra. Gert 2010-2011.
- Hálfstöðluð viðtöl við 14 starfsmenn sem koma að úrræðunum sex. Gert í maí og júní 2011.
- Takmarkanir rannsóknar: ekki hægt að alhæfa út frá niðurstöðum og ályktanir á áhrifum eru ekki út frá árangursmælingum á þátttöku þátttakenda.

8

Erla Björg Sigurðardóttir, PhD nemi NTNU 21.10.2012

Þátttakendur í viðtölum voru valdir út frá hentugleika

- 3 verkefnastjórar hjá Stavne
- 1 ráðgjafi hjá Stavne
- 1 deildarstjóri NAV sveitastjórnastigi
- 2 verkefnastjórar NAV ríkisstigi
- 1 verkefnastóri úrræðum VEL
- 2 frá stýrihópi úrræðum VEL
- 2 félagsráðgjafar á þjm VEL
- 2 félagsráðgjafar hjá TR

9

Erla Björg Sigurðardóttir, PhD nemi NTNU 21.10.2012

Niðurstöður

- Markmið úrræðanna og endurhæf. þættir
- Samstarf
- Inntökuferli og einstaklingsáætlanir og eftirfylgd þeirra.
- Starfsmannahald
- Fjöldi og heldni í úrræðum
- Hvert þátttakendur fara að lokinni endurhæfingu ?

10

Erla Björg Sigurðardóttir, PhD nemi NTNU 21.10.2012

Markmið úrræða Stavne

Auka starfsgetu þátttakenda, aðstoða þá við að fá starf annað hvort á almennum vinnumarkaði eða á vernduðum vinnustað og að halda starfinu.

Endurhæfingabættir eru starfsmiðaðir og endh. fer fram í fyrirtækjum á fjálsfum vinnumarkaði og á vernduðum vinnustöðum í eigu Stavne. Ásamt þátttöku á ýmsum námskeiðum, hópastarfi og sálfélagsleg stuðningsviðtöl. Aukin áhersla á nám, líkt og námsflokkar og í framhaldsskólum.

11

Erla Björg Sigurðardóttir, PhD nemi NTNU 21.10.2012

Markmið úrræða VEL

Bæta lífsgæði, sjálfsefning, auka getu til að sjá sér sjálfum farþöð og undirbúningur fyrir starf eða nám. Auk þess er markmið Grettistaks að styðja þátttakendur við að viðhalda allsgáðu lífi eftir meðferð.

Enduhæfingin er námsmiðuð sem fer fram í Námsflokkum Reykjavíkur, Hússtjórnarskóla og almennum framhaldsskólum. Einnig eru ýmis námskeið, hópastarfi og sálfélagsleg stuðningsviðtöl.

12

Erla Björg Sigurðardóttir, PhD nemi NTNU 21.10.2012

Samstarf Stavne og NAV

- Skriflegur samningur með kröfulýsingu (sem nær til allra þátta starfseminnar).
- Úrræðin eru samkvæmt lov om arbeidsmarkedstjenester 2004-12- nr.76 og var síðast breytt 03.01.2010.
- Stavne rekur úrræðin á eigin kostnað, en NAV kaupir pláss hjá Stavne. NAV greiðir þátttakendum laun/bætur.

13

Erla Björg Sigurðardóttir, PhD nemi NTNU 21.10.2012

Sjónarmið starfsmanna NAV

Samningurinn

„en kravspesifikasjon skal etterleves, den har i seg en del element som krever kompetanse til å utføre den tjenesten som kjøpes“

„Stavne má ha tilbud som markedet har behov for i dag, tilbud som er tilpasset dette behovet til hver tid“

14

Erla Björg Sigurðardóttir, PhD nemi NTNU 21.10.2012

Sjónarmið Stavne

Samningurinn

„avtalen er ganske bra vi har årlige møter om den, men i tillegg så har vi to ganger i året møter med NAV opp mot den avtalen hvis det er noen problemstillinger som vi har i forhold til både inntak og utskriving av folk i tiltakene“

„samarbeidet er formalisert, men det er klart at det å ha nettverk er kjempe viktig, det å kjenne systemet, kjerne folk det hjelper jobben våres veldig“

15

Erla Björg Sigurðardóttir, PhD nemi NTNU 21.10.2012

Samstarf Vel og TR

- Munnlegt samkomulag, enginn skriflegur samingur og engin kröfufýsing.
- Velferðarsvið rekur úrræðin samkvæmt 5. kafla laga nr.40/1991 um félagsþjónustu sveitarfélaga.
- TR greiðir þátttakendum endurhæfingarlífeyri samkvæmt lögum um félagslega aðstoð 8.gr. 118/1993. Undanþága frá læknisvottorði sem tíðkast ekki varðandi önnur starfsendurhæfingarárræði.
- Samkvæmt síðustu breytingu á lögnum 01.01.2010 er skilyrði fyrir greiðslum að umsækjandi taki þátt í endurhæfingu með starfshæfni að markmiði sem telst fullnægjandi að mati framkvæmdaraðila.

16

Erla Björg Sigurðardóttir, PhD nemi NTNU 21.10.2012

Starfsfólk TR

- „í upphafi var samstarfið hugsað sem samstarf tveggja stofnana, þá hafði TR hagsmuna að gæta og hafði þá ákv. pláss til að senda inn í úrræðin. Í dag koma engar umsóknir inn frá TR, orðið mjög einhliða frá sveitarfélögum“
- „í dag eru fleiri endurhæfingarárræði sem koma inn sem ríkið er að styrkja og þá er orðin svolítið erfið staða. Hvernig ætlum við að rökstyðja þetta mikla samstarf við einn aðila af mörgum sem eru að sinna endurhæfingu?“

17

Erla Björg Sigurðardóttir, PhD nemi NTNU 21.10.2012

Starfsfólk VEL

Samstarf um málefni einstaklinga í gegnum stýrihópa hafa virkað vel.

„hitt er aftur annað að það er svolítið að breytast áherslan núna í seinni tíð, það er greinilega verið að herða reglur þar mjög mikið – krafa um læknisvottorð er að ég held í kjölfar lagabreytinganna 2010“

18

Erla Björg Sigurðardóttir, PhD nemi NTNU 21.10.2012

Starfsfólk VEL

Félagsráðgjafar eru ósáttir við að þeirra faglega mat verði ekki lengur til grundvallar á sálfélagslegum vanda og þörf fyrir endurhæfingu.

„ég veit ekki hvort Reykjavíkurborg hafi tekið þátt í mótun á nýju verklagi, en umræðan hefur átt sér stað á stýrihópsfundum. Þetta hefur ekki komið formlega inn í umræðuna“

19

Erla Björg Sigurðardóttir, PhD nemi NTNU
21.10.2012

VEL og TR

Viss óánægja meðal aðila varðandi það að breytingar séu teknar upp einhliða varðandi veklag og framkvæmd.

20

Erla Björg Sigurðardóttir, PhD nemi NTNU
21.10.2012

Inntökufjerli úrræði Stavne

- Þátttakendur sækja um þátttöku í úrræðin hjá þjónustumiðstöðvum NAV í samvinnu við ráðgjafa að undangegnu eigin mati á starfsgetu.
- Ráðgjafi hjá NAV vinnur einstaklingsáætlun út frá eigin mati á starfsgetu (EMS) sem fylgir umsókn um pláss hjá Stavne.
- NAV sækir um viðeignadi pláss hjá Stavne.

21

Erla Björg Sigurðardóttir, PhD nemi NTNU
21.10.2012

Inntökufjerli úrræði Vel

- Þátttakendur sækja um þátttöku í úrræðum í samvinnu við félagsráðgjafa/ráðgjafa á þjónustumiðstöðvum Velferðarsviðs.
- Mat á þörf fyrir endurhæfingu er gert með ASEBA matslistum.
- Félagsráðgjafar/ráðgjafar á þjm gera enduhæfingaráætlun/einstaklingsáætlun í samvinnu við umsækjanda.
- Stýrihópur úrræðis (TR og starfsmenn þjm Vel) tekur umsóknina fyrir og samþykkir eða synjar.

22

Erla Björg Sigurðardóttir, PhD nemi NTNU
21.10.2012

Eftirfylgd einstaklingsáætlana

- Starfsmenn í úrræðum Stavne fylgja einstaklingsáætlunum þátttakenda reglulega eftir þ.e. 1x í mánuði er farið yfir alla þætti áætlunar og framvinda metin með viðkomandi og stuðningsaðila á vinnustað.
- Félagsráðgjafar/ráðgjafar á þjónustumiðstöðvum Velferðarsviðs fylgja eftir einstaklingsáætlunum í viðtölum með þátttakendum einu sinni í mánuði.
- Í KK og GRT koma starfsmenn úrræðanna að stuðningi við áætlanir þátttakenda, án þess að upphaflegu áætluninni sé fé fylgt markvisst eftir. Í KVK eru það eingöngu félaráðgjafar/ráðgjafar á þjm.

23

Erla Björg Sigurðardóttir, PhD nemi NTNU
21.10.2012

Starfsmannahald Stavne

- Verkefnastjóri í 100% stöðugildi fer fyrir hverju úrræði.
- Hver ráðgjafi í hverju úrræði hefur að hámarki 12 þátttakendur á ábyrgð sinni hverju sinni.
- Ráðgjafar eru með daglegan stuðning og ráðgjöf við þátttakendur.
- Öll úrræðin hafa skipulögð námskeið í sjálfstyrkingu, félagslegri færni, tilfinningavinnu ofl. þar sem fleiri en ráðgjafar þess koma að. Ásamt námi.

24

Erla Björg Sigurðardóttir, PhD nemi NTNU
21.10.2012

Starfsmannahald Vel

- Í Karlsmiðju var enginn verkefnastjóri, en þegar rannsókn fór fram hafði nýverið verið ráðinn ráðgjafi í úrræðið í 60% stöðugildi.
- Í Kvennasmíðju var enginn verkefnastjóri og enginn starfsmaður, en stýrihópur heldur utan um úrræðið.
- Í Grettistaki var verkefnastjóri í 100% stöðugildi og ráðgjafi í 40% stöðugildi.
- Í KK og GRT sinna starfsmenn úrræðanna stuðningi í hópstarfi og viðtölum ásamt fræðslu.

25

Erla Björg Sigurðardóttir, PhD nemni NTNU21.10.2012

Fjöldi og heldni í úrræðum Stavne og Vel

Úrræði	2007	2007	2008	2008	2009	2009	2010	2010
	Skráðir	Drop	Skráðir	Drop	Skráðir	Drop	Skráðir	Drop
APS	*	*	*	*	189	6,9%	214	14,9%
AB	*	*	*	*	164	0,6%	169	7,7%
VTA	*	*	*	*	15	20%	18	27,7%
KVK	17	41,2%	17	25%	20	25%	*	*
KK	14	63%	11	90,9%	14	78,6%	*	*
GRT	36	61,1%	37	62,1%	29	55,1%	*	*

26

Erla Björg Sigurðardóttir, PhD nemni NTNU21.10.2012

Fóru í vinnu eða nám að lokinni endurhæfingu

Úrræði	2007	2007	2008	2008	2009	2009	2010	2010
	Vinna	Skóli	Vinna	Skóli	Vinna	Skóli	Vinna	Skóli
APS	*	*	*	*	12,6%	9,2%	5,5%	10,1%
AB	*	*	*	*	32,7%	13,8%	53,2%	0
VTA	*	*	*	*	0	0	1%	0
KVK	**	**	**	**	**	*	*	*
KK	0	60%	0	18,1%	0	28,6%	*	*
GRT	14,3%	21,4%	7,1%	71,4%	15,4%	69,2%	*	*

27

Erla Björg Sigurðardóttir, PhD nemni NTNU21.10.2012

Annað en vinnu eða skóla að lokinni endurhæfingu ?

Önnur úrræði	APS	AB	APS	AB
Vinnumarkaðs-úrræði	19	6	18	3
Í atvinnuleit	2	1	0	8
Meðferð	11	5	14	3
Veikindi/örorka Önnur endurh	14	10	8	3
Annað	9	8	20	7

28

Erla Björg Sigurðardóttir, PhD nemni NTNU21.10.2012

Takk fyrir